

G CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT,
I AGRICULTURA
B I PESCA
/ DIRECCIÓ GENERAL
EDUCACIÓ AMBIENTAL,
QUALITAT AMBIENTAL
I RESIDUS

ESTAT DEL MEDI AMBIENT A LES ILLES BALEARS 2012-2015

CAPÍTOL 15:

EDUCACIÓ I INFORMACIÓ AMBIENTAL

Versió 1.0.
Març de 2018

En col·laboració amb:

Índex de Contingut

1.	INTRODUCCIÓ.....	4
2.	L'EDUCACIÓ AMBIENTAL A LES ILLES BALEARS.....	5
2.1.	<i>Institucions i campanyes.....</i>	5
2.1.1.	Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.....	5
2.1.2.	Xarxa forestal de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.....	14
2.1.3.	Iniciatives de caràcter general.....	17
2.1.4.	Publicacions.....	18
2.1.5.	Instal·lacions.....	19
2.2.	<i>Consells insulars.....</i>	21
2.2.1.	Mallorca.....	21
2.2.2.	Menorca.....	22
2.2.3.	Eivissa i Formentera.....	23
2.3.	<i>Ajuntaments.....</i>	24
2.4.	<i>Altres institucions i empreses.....</i>	24
3.	PUNT D'INFORMACIÓ AMBIENTAL.....	25
4.	SUBVENCIONS.....	26
5.	RECERCA AL MEDI AMBIENT.....	27
5.1.	<i>Entitats o plans promotores de Recerca.....</i>	27
5.2.	<i>Entitats de recerca.....</i>	28
6.	ASSOCIACIONS, FUNDACIONS I D' ALTRES ENTITATS.....	32

Índex de Taules

Taula 1. Exemple d'activitats i itineraris programats en Espais Protegits de Mallorca 2012-2015.....	9
Taula 2. Exemple d'activitats i itineraris programats en Espais Protegits de Menorca.....	11
Taula 3. Exemple d'activitats i itineraris programats en Espais Protegits d'Eivissa.....	13
Taula 4. Descripció d'activitats de la Xarxa Forestal.....	15
Taula 5. Instal·lacions de les conselleries de Medi Ambient, Agricultura i Pesca i Educació i Universitats.....	19

Índex d'Il·lustracions

Il·lustració 1. Equipament d'educació ambiental Can Sales-Sa Petrolera.....	6
Il·lustració 2. Imatges del Centre Forestal de les Illes Balears.....	7
Il·lustració 3. Imatge de la Finca Pública de Son Real.....	8
Il·lustració 4. Centre d'Interpretació Es Amunts.....	12
Il·lustració 5. Imatge de Can Marroig.....	28

1. INTRODUCCIÓ

Aquest capítol és un resum de les **principals activitats d'educació ambiental, informació ambiental i recerca al medi ambient** entre els anys 2012 i 2015. Gairebé totes les administracions públiques i nombroses privades realitzen activitats en aquests camps, especialment l'educació ambiental.

Totes les activitats citades en aquest capítol són **activitats de resposta**, en l'esquema que s'ha utilitzat en aquest Informe de l'Estat del Medi Ambient de les Illes Balears: estat-pressió-resposta. Al final, totes aquestes activitats tenen l'objectiu, no necessàriament únic, de conèixer i disminuir la pressió sobre el medi ambient.

2. L'EDUCACIÓ AMBIENTAL A LES ILLES BALEARS

L'educació ambiental es pot definir com "(...) un procés permanent en el qual els individus i les comunitats adquireixen consciència del seu mitjà i aprenen els coneixements, els valors, les habilitats, l'experiència i també la determinació que els capaciti per actuar, individual i col·lectivament, en la resolució dels problemes ambientals presents i futurs"¹²

Els **objectius** de la majoria de campanyes i programes d'educació ambiental són, principalment, els següents:

- Actuar com una eina incentivadora d'un **nou model de societat** basat en la **sostenibilitat**. Un dels eixos d'aquesta societat hauria de ser una ètica ambiental que promogui la protecció del medi des de l'equitat i la solidaritat.
- Millorar el **coneixement de la ciutadania** dels processos ambientals i de les seves relacions amb els factors socials, econòmics i culturals, a nivell local o global.
- Afavorir la **capacitat crítica, analítica i resolutiva** de la ciutadania enfront dels problemes ambientals.

En aquest procés es fa imprescindible treballar a tots els nivells (local, autonòmic i estatal) i afavorir els processos d'associacionisme per crear un ambient de solidaritat i equip que serveixi per impulsar iniciatives diverses.

2.1. Institucions i campanyes

2.1.1. Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

El Govern dels Illes Balears dedica molts esforços a realitzar activitats d'educació ambiental. Té competències en pràcticament tots els vectors ambientals (Aigua, Medi Marí, Espais Naturals i Biodiversitat, Qualitat Ambiental, Residus...). De cadascuna de les temàtiques, a més de control i gestió, es realitzen activitats d'educació ambiental.

El **Servei d'Educació Ambiental** de la Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus³, es dedica específicament a aquestes tasques, desenvolupant accions de sensibilització, conscienciació i formació ambiental de tots els sectors de la societat

Les activitats s'organitzen per **illes**. Les tasques d'aquest Servei es concentren en la realització d'activitats d'educació ambiental, la gestió del CREAib, centres ecoambientals i centres d'interpretació, dotació d'equipament d'educació ambiental, elaboració de publicacions, material per a descàrregues, impartir formacions específiques, entre d'altres.

¹ Congrés Internacional d'Educació i Formació sobre el Medi ambient. Moscou, 1987, extret del Llibre Blanco d'Educació Ambiental.

² http://www.mapama.gob.es/es/ceneam/recursos/documentos/libro_blanco.aspx

³ <http://www.caib.es/sites/serveieducacioambiental/es/portada-4785/?campa=yes>

La Conselleria ofereix xerrades i formació per a la sensibilització col·lectiva cap als problemes ambientals de les illes, impartides pel seu propi **personal tècnic** presencialment en cadascuna de les illes, així com col·laboracions concretes amb altres entitats.

A continuació es fa una enumeració de les activitats principals organitzades per illes:

a) **Mallorca**

Can Sales- Sa Petrolera és un centre d'interpretació del medi marí que posa a l'abast dels alumnes i professors de les Illes, i també del públic en general, un conjunt d'elements interpretatius i activitats de contacte amb **la mar**.

A Mallorca, ja fa anys es realitzen les activitats-taller de l'Aula de la Mar. En principi es realitzaven en el Club Nàutic de S'Arenal, però amb la inauguració del Centre de Sa Petrolera (juny de 2010 en Es Portitxol, Palma) les activitats s'han traslladat. Aquest centre compta amb laboratori, sala audiovisual i material didàctic de suport i bibliografia.

Il·lustració 1. Equipament d'educació ambiental Can Sales-Sa Petrolera

Font: Servei d'Educació Ambiental. http://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/es/can_salas_-_su_petrolera-42638/

Les activitats que el centre ofereix són:

- Taller de restes que arriben a la costa
- Taller de posidònia
- Taller de plàncton

Els **campaments d'aprenentatge**⁴ (de la Conselleria d'Educació i Universitats)⁵ a Mallorca són:

- Campament d'aprenentatge Binifaldó.
- Campament d'aprenentatge Són Ferriol.
- Campament d'aprenentatge Orient.

⁴ Per a més informació: <http://www.campsdaprenentatgeib.cat/>

⁵ <http://campsdaprenentatgeib.org/web/>

■ Campament d'aprenentatge Es Palmer.

El **Centre Forestal de les Illes Balears**⁶, es troba situat a les cases de la finca pública de Menut. La seva activitat es va iniciar com a viver forestal el 1933. Les seves funcions principals són la conservació de la diversitat forestal i la sensibilització forestal i les duu a terme a través de la producció de planta autòctona, la conservació del banc de llavors, l'experimentació, el control del material forestal de reproducció, la formació i l'organització d'activitats de sensibilització. L'objectiu d'aquest últim punt és mostrar com funciona un viver forestal i com es fa la sembra per repoblar els boscos, identificar elements diferents que formen part dels nostres boscos i preparar tallers i activitats educatives relacionades amb els boscos.

Il·lustració 2. Imatges del Centre Forestal de les Illes Balears

⁶ <http://www.caib.es/sites/xarxaforestal/f/75867>

Font: Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl del Govern de les Illes Balears.

<http://www.caib.es/sites/xarxaforestal/ca/informacio-19072/>

La **Finca Pública de Son Real**⁷ també realitza activitats ocasionals. La finca està situada en el terme municipal de Santa Margarida, en la costa nord-est de Mallorca, i és un dels referents més important quant a patrimoni arqueològic de Balears, amb un gran nombre de jaciments de diferents períodes de la prehistòria.

Il·lustració 3. Imatge de la Finca Pública de Son Real

Font: Balears Natura. https://es.balearsnatura.com/parque_natural/finca-publica-de-son-real/

Al **Centre de Protecció Animal de Son Reus** els tècnics del Servei d'Educació Ambiental col·laboren amb els tècnics de l'Ajuntament de Palma oferint als centres educatius que visiten el centre una visita

⁷ https://es.balearsnatura.com/parque_natural/finca-publica-de-son-real/

a les instal·lacions, combinada amb diferents xerrades a l'Aula amb temàtiques diverses: les espècies protegides, els animals domèstics, les plagues, etc.

També són nombroses les activitats realitzades als espais protegits. En molts casos es tracta d'itineraris, però també hi ha tallers, cursos i conferències.

A continuació es mostren algunes de les activitats realitzades en els anys 2012-2015:

Taula 1. Exemple d'Activitats i itineraris programats en Espais Protegits de Mallorca 2012-2015

Parc	Activitats	Informació d'interès
Parc Nacional Marítim Terrestre de l'Arxipèlag de Cabrera	—Es Castell —La Miranda —Un passeig pel passat —El celler —Exposició itinerant —Taller d'història i arqueologia —Taller litoral —Ciència a l'aquari: els activitats científiques al Centri de visitants de ses Salines del Parc Nacional de Cabrera.	Centre de visitants de ses Salines C/ de Gabriel Roca, s/n (cantonada de la pl. del Dolç) 07638 Colònia de Sant Jordi (ses Salines) Tel.:971655740
Paratge Natural de la Serra de Tramuntana	—La font de s'Obi —ElsPixarells —Volta a sa Moleta de Binifaldó — Sa Cometa dels Morts i el Centre d'Interpretació de la Serra de Tramuntana —Les voltes den Galileu —Sa bassa de Binifaldó —Banyalbufar, un poble entre la mar i la muntanya —Formentor i cala Murta —El camí de Binibassí —Valldemossa i l'ermita de la Trinitat —La vall de Sant Miquel i les Fonts Ufanes —La comuna de Valldemossa —Amen a la muntanya! —El Camí vell de Pollença —El Camí de Solleric —Deià, present i passat	Ca s'Amitger, plaça dels Pelegrins, s/n07315 Lluc (Escorca) Tel.: 971 51 70 74Fax: 971 51 70

	—Centre d'Educació Ambiental de Binifaldó —Contacontes i xerrades ambientals	
Parc Natural de la Península de Llevant	—Al Parc amb tots els sentits —Si parlàs en Porrassar —Entre dues valls —Un parc de conte —Exploradors de la natura —Els animals, les plantes i l'entorn —Les persones a la natura	C/ de l'Estel, 2 07570 Artà Tel: 971836828
Parc Natural de Mondragó	—Descobrir Mondragó amb na Monda —Paisatge de marina —El litoral de Mondragó —El llegat dels nostres padrins —Coneguem Mondragó des de la mar amb la Balear —La importància de la gestió del sistema platja-dunes de s'Amarador —Investiguem la biodiversitat —Ornaments nadalencs amb motius de la natura —Taller de torró d'ametlla —Els fòssils ens expliquen el passat	C/ de Llaneras, 8 07691 Santanyi Tel.: 971 64 20 67
Parc Natural de l'Albufera:	—S'Albufera és viva —Les dunes des Comú —S'Albufera amb bicicleta —Becs i cames" —L'aigua que dona vida a s'Albufera —L'anguila, del fang a la xarxa	Ctra. Alcúdia-Artà, s/n (platja de Muro) 07458 Can Picafort Tel.: 971 89 22 50
Reserva Natural de l'Albufereta	—Vet aquí què he trobat! —Descobreix les plantes de la sal i els ocells de l'aigua —Volta amb bicicleta	07458 Can Picafort Tel.: 971 89 22 50

Font: Servei d'Educació Ambiental.

b) Menorca

Els **campaments d'aprenentatge**⁸ (de la Conselleria d'Educació i Universitats)⁹ a Menorca són:

- Campaments d'aprenentatge Es Pinaret.
- Campaments d'aprenentatge Far de Cavalleria.

Activitats en **Espais Protegits**:

Taula 2. Exemple d'Activitats i itineraris programats en Espais Protegits de Menorca

Parc	Activitats	Informació d'interès
Parc Natural de s'Albufera des Grau	— Qui viu a s'Albufera? — Els exploradors de la natura — La mar — Taller d'aromes — Les funcions del bosc — El far de Favàritx	Ctra. des Grau, km 3,5 (creuer de Llimpa) 07700 Maó Tel.: 971 17 77 05

Font: Servei d'Educació Ambiental.

c) Eivissa

Eivissa disposa del **centre d'interpretació Es Amunts**, inaugurat en 2009 que recull una representació dels valors ambientals, geogràfics i culturals de les 15.000 hectàrees de la regió muntanyenca, com poden ser el paisatge de l'aigua, el penyal, els boscos i l'arquitectura tradicional.

⁸ Per a més informació: <http://www.campsdaprenentatgeib.cat/>

⁹ <http://campsdaprenentatgeib.org/web/>

Il·lustració 4. Centre d'Interpretació Es Amunts

Font: Servei d'Educació Ambiental.

Campament d'aprenentatge sa Cala

Existeix únicament un campament d'aprenentatge en sa Cala. Les activitats i itineraris que s'organitzen en aquest camp són les següents:

- El pou des Baladre
- El torrent de sa Cala
- Venda de s'Àguila
- Forn de llenya
- Can Milà
- Dalt des Racó Gros
- Eivissa
- Port de ses Caletes

-Cova des Culleram

-Apicultura

Taula 3. Exemple d'Activitats i itineraris programats en Espais Protegits d'Eivissa

Parc	Activitats	Informació d'interès
Parc natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera	—Anellament Can Marroig —Camins de Llevant —Com vivien els nostres avantpassats —Els colors de la vida —Finca agrícola ecològica Ca Rich —Itinerari Història i llegenda de Cala d'Hort —Itinerari L'aigua, la sal i la vida —Itinerari L'or blanc —Itinerari Porpra i Blanc —Itinerari Un mosaic de paisatges —Itinerari Un ventall de plomes —Itinerari amb bicicleta —Jornada de portes obertes d'anellament. —L'aigua, la sal i la vida —L'efecte papallona —Marató fotogràfica —Ses Salines en temps de Corsaris —Setmana del Mar —Xerrada: Passat, present i futur de ses Salines de Formentera	C/ de Múrcia, 6, baixos 07800 Eivissa Tel.: 971 30 14 60 / 971 39 47 94 Fax: 971 39 47 95
Reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els Illots de Ponent	—A l'ombra des Vedrà —El bosc vermell. —Història i Llegenda de Cala d'Hort —Història i Llegenda des Vedrà —Viu a un illot, reserva't un espai —La mar amb pinces —Les xarxes a escenari —Passes per la Lluna plena —Setmana del Mar (Sa Conillera) —Snorkel sa Conillera	C/ de Múrcia, 6, baixos 07800 Eivissa Tel.: 971 30 14 60 / 971 39 47 94 Fax: 971 39 47 95

	—Taller d'Espart (1a part)	
	—Taller d'Espart (2a part)	

d) Formentera

Campament d'aprenentatge a Formentera

Les activitats i itineraris que s'organitzen en aquest camp són les següents:

- Sent el bosc (sensacions a la natura)
- Formentera i la mar
- Estudi del paisatge formenterer: Ses Clotades
- Els estanys i ses Salines
- El bosc com a ecosistema
- Molí vell de la Mola
- El camí de sa Pujada
- L'estany Pudent com a ecosistema
- Platges, dunes i praderies de posidònia
- Itinerari de Sant Francesc al cap de Barbaria
- Els incendis forestals i els seus efectes
- Torrent de s'Alga i torre des Pi des Català
- Turisme i medi ambient a Formentera

2.1.2. Xarxa forestal de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca

És una xarxa social formada per col·lectius i entitats que organitzen activitats forestals per sensibilitzar la població sobre els valors i la importància dels boscos. Promou accions o activitats de conservació i desenvolupament sostenible dels espais forestals, fomenta una cultura del risc d'incendi forestal i impulsa actuacions d'autoprotecció i prevenció.

La Xarxa Forestal va néixer en l'àmbit de l'administració autonòmica i pretén sensibilitzar i obrir noves vies de participació de la població que habita, treballa o passa temps del seu oci a les comarques forestals facilitant accions a favor dels boscos i altres espais forestals.

Utilitza les eines pròpies de les xarxes socials: mails, web, facebook, twitter..., espais d'interacció virtual, per facilitar el seu funcionament així com per fer la difusió de la informació forestal i de les activitats que realitza, sense deixar de costat, el contacte directe amb els grups o entitats que la formen.

La Xarxa Forestal actua com un laboratori d'idees i de cerca d'estratègies per millorar la conservació i el desenvolupament sostenible dels boscos i entre tots buscar solucions als problemes que té plantejats el món rural i forestal.¹⁰.

Els objectius són:

- Donar a conèixer els valors dels espais forestals.
- Millorar la relació de les persones amb el seu entorn forestal.
- Disminuir el nombre d'incendis augmentant la cultura sobre el risc d'incendi.

La descripció de les activitats:

Taula 4. Descripció d'activitats de la Xarxa Forestal

Tallers forestals
Recuperació de la memòria sobre els usos tradicionals del bosc Les plantes forestals, qui és qui? Llavors forestals i la seva dispersió Sistemes de reproducció de plantes forestals Secrets que amaguen els troncs Sorpresa: el bosc ve a l'escola Construcció d'un mapa forestal-ambiental
Visites forestals
Estudi d'un bosc mediterrani "Els tresors del bosc" un joc de pistes forestals El bosc RE- VIU (visita a una zona que ha patit un incendi forestal) Coneix els boscos públics del teu poble

¹⁰ <http://www.caib.es/sites/xarxaforestal/es/activitats-19514/>

Mitjans aeris i terrestres d'extinció d'incendis forestals

Menut, centre forestal de les Illes Balears (CEFOR)

Visita guiada a les instal·lacions del CEFOR.

El cicle de les llavors del bosc: recol·lecció, tractament i activitat de sembra.

Les llavors i les "bolletes" del futur.

Les llavors i la seva dispersió.

Paisatge forestal de la Serra: el bosc per dins, el bosc per fora.

Descobreix el bosc a través dels sentits.

Visita guiada al bosc de Menut i a l'exposició de la caseta del bosc.

Parcel·la de descobriment forestal: les mesures del bosc.

El bosc amagat (activitats de descobriment)

Caminant pel bosc (recorregut per un camí de muntanya i descobriment dels components del bosc)

El mussol de Menut (conte i activitats de descobriment)

Els secrets de l'alzinar de Menut (joc de descobriment i visita a caseta del bosc).

Les plagues forestals i el seu control

Reforestacions i jardins forestals

La següent taula mostra les principals activitats dels últims anys:

Xarxa Forestal	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2015-2016
Persones que han participat	6.045	9.195	Mallorca- 8.668 Menorca – uns 800 Eivissa uns 3.000 Total= 12.000	15.383
Nombre d'activitats realitzades	164	183	214	521
Tipus d'activitat				

Xerrades forestals	9	28	45	39
Tallers forestals	4	24	26	43
Repoblacions participatives	10	26	19	12
Jardins forestals	10	7	10	4
Visites Forestals i mitjans d'extinció	47	17	23	22
Visites al CEFOR (Centre Forestal de les Illes Balears)	26	25	64	27
Reunions, coordinació, assessoraments,...	47	45	25	2
Participació en jornades i cursos	sí	Sí, amb celebració any internacional dels boscos	Sí, en 8	29
Altres activitats				
Jornades especials	-	-	-	6
Campanya publicitària de prevenció d'incendis a nivell local.	Sí Llevant de Mallorca	Sí Llevant de Mallorca	Sí Llevant Mallorca, 4 municipis 12 centres. Eivissa 5 municipis 24 centres.	8
Programa Mater Misericòrdia	-	-	-	126
Programa Solidari: Golf per a la Tramuntana - GRAM	-	-	-	148
Itineraris del bosc de Red Elèctrica				
Exposició de "Ni 1 foc al bosc" de Sa Nostra. Palma.				Sala d'exposició. No quantificat

Font: Informe complet 2008-2011 i memòria d'activitats de la Xarxa Forestal 2015-2016.

<http://www.caib.es/sites/xarxaforestal/f/228447>

2.1.3. Iniciatives de caràcter general

Estratègia Balear d'Educació Ambiental

L'Estratègia Balear d'Educació Ambiental¹¹ va sorgir l'any 2003, després de nombroses reunions del **Fòrum d'Educació Ambiental**. És un document pragmàtic, perquè proposa mesures eficaces, propostes recolzades per tots, que permeten la correcció d'actituds,

¹¹ http://www.caib.es/sites/serveideducacioambiental/ca/estrategia_balear_deducacio_a

comportaments i tendències ambientals no sostenibles. Cal coordinar iniciatives per evitar la dispersió, la duplicació o la interferència de les activitats que es duguin a terme. Cal identificar i prioritzar els problemes que requereixen una resposta educativa, i detectar els obstacles que s'oposen a l'acció. I també cal proporcionar orientacions perquè els programes d'educació ambiental es converteixin en vectors veritablement transformadors.

CREAIB

El Centre de Recursos d'Educació Ambiental de les Illes Balears¹² té com a missió:

- Recollir informació relacionada amb l'educació ambiental en qualsevol suport o forma i difondre-la.
- Atendre les consultes dels usuaris.
- Assessorar en temes d'educació ambiental.
- Convertir-se en el centre físic i virtual que aglutina tots els agents que intervenen en l'educació ambiental.
- Fomentar la cooperació entre tots els agents que intervenen en l'educació ambiental per potenciar el Fòrum d'Educació Ambiental.

Dia mundial del Medi Ambient

Des de 1972 i a proposta de Nacions Unides, el 5 de juny se celebra el **Dia Mundial del Medi Ambient**¹³. Des del Servei d'Educació Ambiental i seguint les indicacions de Nacions Unides que proposa fins a 80 maneres de celebrar-ho, s'ha apostat per fer una celebració diversa, participativa i descentralitzada.

Amb la finalitat de generar un efecte de màxima difusió i sensibilització s'han seguit dues línies:

- Organització directa: La Conselleria de Medi Ambient organitza actes en diferents municipis de les illes.
- Organització en xarxa: Es recullen propostes d'altres administracions i d'entitats sense ànim de lucre a les quals s'ha donat publicitat i en alguns casos finançament.

2.1.4. Publicacions

La Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca del Govern dels Illes Balears ha recopilat més de 1200 publicacions sobre medi ambient.

¹² http://www.caib.es/sites/creaib/ca/creaib_centre_de_recursos_deducacio_ambiental_de_les_illes_balears-6443/

¹³ <http://www.un.org/es/events/environmentday/>

Totes aquestes publicacions es poden trobar al següent enllaç Web:
<http://www.caib.es/sites/puntinformacioambiental/es/biblioteca-50200/>

2.1.5. Instal·lacions

El Govern Balear disposa d'una sèrie d'instal·lacions i activitats que permeten apropar als escolars i la ciutadania en general la riquesa natural de les Illes.

Taula 5. Instal·lacions de les Conselleries de Medi Ambient, Agricultura i Pesca i Educació i Universitats

NOMENI/ LOCALITZACIÓ	OBJECTIU	RECURSOS	ITINERARIS
Aula de la Mar Sa Petrolera (Portitxol, Mallorca)	Millorar el coneixement sobre el medi marí a través del contacte directe. Desenvolupar actituds de preservació i conservació de la riquesa i recursos marins	Aula de la Mar	
Parc Nacional Marítim-Terrestre de l'Arxipèlag de Cabrera	Divulgar la riquesa natural i paisatgística d'una zona característica del mosaic d'hàbitats naturals.	Museu etnogràfic-històric Es Celler. Centre d'Interpretació del Parc Nacional Marítim-Terrestre de l'Arxipèlag de Cabrera (Ses Salines)	8 itineraris terrestres + 2 marins
Parc Natural de S'Albufera. Sa Pobla.	Divulgar la importància de l'Albufera com a zona humida i com un sistema dunar respectivament.	Centre d'interpretació Can Bateman.	4 itineraris guiats.
Parc Natural de la Península del Llevant i el seu Entorn. Artà	Divulgar la riquesa natural i paisatgística d'una zona característica del mosaic d'hàbitats naturals i antropitzats.	Centre d'interpretació	13 itineraris.
Parc Natural de Mondragó i Santanyí.	Millorar el coneixement sobre les riqueses dels espais marins del Migjorn mallorquí, tant naturals com a històric-socials.	Centre de recepció amb maquetes, panells i mapes. Exposicions monogràfiques sobre la	4 itineraris

		pedra arenisca, les construccions defensives del litoral i les barraques de roters. Materials de consulta.	
Paratge natural de la Serra de Tramuntana	Divulgar la riquesa natural i paisatgística d'una zona caracteritzada pel mosaic d'hàbitats naturals i antropitzats.	Ca s'Amitger	30 itineraris.
Finca Pública de Son Real		Centre d'interpretació	5 itineraris
Parc Natural de l'Albufera des Grau Maó i Es Mercadal	Divulgar la importància de la zona humida i dels ambients i paisatges que l'envolten.	Centre d'interpretació. Centre de recepció amb possibilitat de muntar exposicions.	3 itineraris guiats amb educadors
Centre d'interpretació es Amunts d'Eivissa	Despertar la inquietud i l'admiració d'aquesta part de l'illa.	Centre d'interpretació, sala de projecció audiovisual, jardí botànic representatiu del paisatge d'Amunts.	10 rutes
Parc Natural de Ses Salines d'Eivissa i Formentera (Sant Josep de sa Talaia i Illa de Formentera)	Promoure el coneixement i la necessitat de protecció de les formes de vida de les Salines i l'àmplia varietat d'ambients.	Centre d'interpretació a Can Marroig	6 itineraris guiats.
Reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent.	Mostrar les diferents espècies d'aus marines, sargantanes i invertebrats endèmics, a més d'una flora de gran riquesa.		2 itineraris
Camps d'Aprenentatge	Efectuar estades en un entorn singular per treballar objectius i continguts d'educació ambiental i temes de coneixement del medi en un entorn específic amb instal·lacions i recursos adequats, ja sigui relacionat amb el medi natural o agrícola.	Binifaldó (Mallorca) Son Ferriol (Mallorca) Es Pinaret (Menorca) Far de Cavalleria (Menorca) Es Palmer (Mallorca) Sa Cala (Eivissa) Orient (Mallorca) Formentera (Formentera)	Segons els serveis oferts en cadascun d'aquests, es pot optar per estades d'un dia o més llargues. Es duen a terme activitats en funció de l'entorn i les característiques

			de cada centre.
--	--	--	-----------------

Font: Elaboració propia.

2.2. Consells insulars

2.2.1. Mallorca

Les principals activitats o itineraris que es realitzen d'educació ambiental són:

- Aprenem de les pedres
- Coneixem el Parc Natural de sa Dragonera
- De Can Boi a la cala de Deià
- Els oficis de la serra de Tramuntana
- La casa de neu de Son Macip
- Navegam amb la Balear
- Coneixem Raixa
- Els jardins de Natzaret

Els principals tallers són:

- Reciclam l'oli de cuina
- Juguem amb les deixalles
- Taller de bijuteria i accessoris alternatius
- Taller de sons reciclats
- Taller de decoració amb deixalles
- Taller de teatre i teresetes
- Taller de decoració nadalenca
- Taller ens disfressam amb deixalles
- Taller de Sant Jordi
- Taller residus i llavors
- Elaboració d'una bossa amb una samarreta vella

- Feim un bon paper
- Ecobricomania
- Placa solar tèrmica
- Sistemes de reg a partir de residus d'envasos
- Sistemes de compostatge a partir de residus
- Horts verticals a partir de residus d'envasos
- Com fer planters a partir de residus d'envasos
- Capses per guardar llavors a partir de residus
- Calefactor solar amb llaunes reutilitzades
- Forn solar a partir de caixes de cartró
- Dutxa solar
- Picoturbina

A més promouen convocatòries de **beques de recerca** sobre el Parc Natural de Sa Dragonera.

Gestió de residus: Parc Tecnològic ambiental (TIRME) a Son Reus (Mallorca)

Al Parc Tecnològic hi ha un Centre d'Informació i Educació Ambiental que explica el sistema de gestió de residus a Mallorca.

Senderisme i Rutes

També en el Consell de Mallorca hi ha un grup que fa etnografia (patrimoni) i educació ambiental. Es promou el **senderisme** a Mallorca amb el disseny de diferents rutes (la més representativa és la **Ruta de pedra en sec**¹⁴), preparació de rutes cicloturístiques, l'habilitació i senyalització de camins, i la rehabilitació i condicionament de refugis de muntanya.

2.2.2. Menorca

Les **principals activitats o itineraris** que es realitzen d'educació ambiental són:

- Per què el futur necessita el bosc?
- Saps quanta vida hi ha a una bassa temporal?

¹⁴ www.conselldemallorca.net/?id_section=3198&aneu_class=2992&aneu_parent=491

- Descobrim la diversitat florística de Menorca

L'Institut **Menorquí d'Estudis (IME)** i l'Observatori **Socioambiental de Menorca (OBSAM)** són les entitats encarregades a Menorca de portar el pes de les activitats de formació i divulgació de la riquesa ambiental.

La **Reserva de la Biosfera de Menorca** desenvolupa diversos projectes d'educació ambiental:

- Itineraris didàctics interpretatius: creació de diversos itineraris educatius interpretatius centrats en la biodiversitat de l'illa i la importància dels boscos per a l'amenaça del canvi climàtic.
- Taller "Per què el futur necessita el bosc?" en el marc del Projecte LIFE+BOSCOS.
- Taller "Saps quanta vida hi ha en una bassa temporal?", centrada en aquells ecosistemes aquàtics.
- Unitat didàctica sobre el paisatge "Açò que veim cada dia".
- Unitat didàctica "Sa sinia perd aigua". Que promou una nova cultura de l'aigua més respectuosa amb el medi ambient i d'acord amb el desenvolupament sostenible.
- Còmic "L'Ecopatrulla. Estalviem energia a Menorca, Reserva de Biosfera", desenvolupat per la Fundació Mapfre.
- Sensibilització en matèria de residus domèstics.

2.2.3. Eivissa i Formentera

Les activitats o itineraris que realitzen són:

- Visita una deixalleria
- Visita l'estació de transferència de residus de recollida selectiva
- Taller del reciclatge
- Guia del professorat

Centre de Documentació Ambiental d'Eivissa (CDAE)¹⁵

Per facilitar l'accés de la població a la informació en matèria de medi ambient, el Consell Insular d'Eivissa ha creat el Centre de Documentació Ambiental, que consta d'un fons de llibres i revistes, de CD i de cartells i pòsters.

¹⁵ www.conselldeivissa.es/portal/p_20_contenedor1.jsp?codmenuupn=423&codbusqueda=442&codResi=1&codMenu=645&codMenuSN=522&seccion=s_fdes_d4_v2.jsp&codMenuTN=641&language=és

2.3. Ajuntaments

En aquest document no s'aporten les activitats d'educació ambiental dutes a terme pels 67 ajuntaments de les Illes Balears, però són molt nombroses especialment als ajuntaments més poblats (Palma, Alcúdia, Calvià, Mancor, Pollença, Maó, Eivissa,...). Cal destacar els esforços realitzats sobretot a l'hora d'implicar els ciutadans en la recollida selectiva de residus. Així mateix, l'aplicació d'Agendes Locals 21 en tots els municipis ha obligat a realitzar nombroses activitats de difusió dels problemes en sostenibilitat, la participació ciutadana i l'engegada de diverses campanyes en temes ambientals: aigua, residus, energia,...

A destacar:

- Ajuntament de Palma: Programa Palma Educa: http://www.palmaeduca.cat/p_activats/index.php
- Ajuntament de Ciutadella: "Programa Obrint Portes": <http://www.obrintportes.org/>
- Ajuntament de Maó. "Programa "Amb bona lletra": <http://ambbonalletra.ajmao.org/contingut.aspx?idpub=1291>

2.4. Altres institucions i empreses

Entre altres institucions que presten serveis d'educació ambiental hi trobem:

- Palma Aquarium. <https://palmaaquarium.com/es>
- Fundació Aspro Natura al Dophinarium: <https://www.asproparks.com/fundacion/>
- Institut Espanyol d'Oceanografia: <http://www.ieo.es/es/>
- COFIB: <https://www.caib.es/sites/proteccioespecies/es/presentacion-7040/>

3. PUNT D'INFORMACIÓ AMBIENTAL

El Govern de les Illes Balears posa al servei dels ciutadans el **Punt d'Informació Ambiental (PIA)**¹⁶, que es va engegar al juliol de 2003 (en compliment de la Directiva 2003/4/ CE relativa a l'accés del públic a la informació ambiental). Té com a principal objectiu permetre l'accés a aquest tipus d'informació que genera la pròpia Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca així com altres institucions.

D'aquesta forma, la ciutadania pot accedir i pot realitzar consultes concretes a través d'un telèfon gratuït (900151617), de la pàgina web (activada durant gener de 2004) i a través del correu electrònic: pia@dggal.caib.es.

¹⁶ www.caib.es/sites/puntinformacioambiental/es/pagina_inicial-57096/

4. SUBVENCIONS

La Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca ha creat dues línies de subvencions: Una per realitzar activitats d'educació ambiental a favor de persones i entitats sense ànim de lucre i una altra per l'ambientalització dels centres educatius (públics i privats) de les Illes Balears.

- **Subvencions per a activitats d'educació ambiental** per a l'ambientalització de centres educatius de les Illes Balears. A aquesta convocatòria es poden acollir tots els centres educatius públics que participen al Programa de centres ecoambientals dins de l'àmbit territorial de la CAIB. També hi ha convocatòria per a centres privats, concertats o no, d'ensenyament reglat tant obligatori com no obligatori que promouen i realitzen les activitats de desenvolupament del Programa de centres ecoambientals.
- **Subvencions a entitats sense ànim de lucre** per realitzar activitats d'educació ambiental i estimular la implicació i participació de la població de les Illes Balears mitjançant la conscienciació destinada a estimular hàbits i conductes individuals i col·lectives més respectuoses amb el medi ambient.

5. RECERCA AL MEDI AMBIENT

Hem de diferenciar entre les entitats promotores de la recerca, i aquelles que realitzen els estudis o activitats de recerca.

5.1. Entitats o plans promotors de Recerca

- **Pla de Ciència, Tecnologia i Innovació 2013-2017:** El Consell de Govern va aprovar dia 8 de novembre de 2013 el nou **Pla de Ciència, Tecnologia, Innovació i Emprenedoria**¹⁷ de les Illes Balears per al període 2013-2017. Aquest Pla s'ha elaborat tenint en compte el context de crisi econòmica internacional i les directrius emanades de la Unió Europea a través de la seva estratègia «Europa 2020».
- Les propostes mostren la voluntat de consolidar l'excel·lència i donar-li continuïtat, així com de reforçar les polítiques de R+D+I en sectors emergents i d'alt volum de negoci, amb l'objectiu d'incrementar la competitivitat. Les àrees estratègiques en les quals se centrarà aquest Pla són: ciència i tecnologia marina, ciències biomèdiques i ciències de la salut, turisme, medi ambient i continguts digitals basats en el coneixement.
- El nou Pla és una eina fonamental d'actuació de la política econòmica del Govern de les Illes Balears i ha de servir per consolidar una especialització intel·ligent que permeti identificar les característiques i els actius de les illes, i aglutinar els actors i els recursos regionals en una visió de futur compartit pel conjunt de la societat, a partir del reconeixement de la seva excel·lència i del seu potencial de desenvolupament econòmic i social.
- **Beques predoctorals del Govern de les Illes Balears:** Es convoquen ajudes per formar personal investigador, amb l'objectiu de formar en recerca científica i tècnica titulats superiors universitaris que desitgin realitzar una tesi doctoral en centres o unitats de recerca i desenvolupament tecnològic sense ànim de lucre situats a les Illes Balears.
- **Projectes de R+D (Recerca i Desenvolupament):** Ajudes financeres per a la realització de projectes de recerca en el marc dels programes nacionals de ciències i tecnologies mediambientals.
- **Beques d'introducció a la recerca en matèria d'agricultura i pesca:** Del Fons de Garantia Agrària i Pesquera de les Illes Balears (FOGAIBA).
- L'Estació de Recerca de Can Marroig, situada a Formentera, ha estat equipada i preparada per a l'activitat científica.

¹⁷ <http://www.caib.es/govern/sac/fitxa.do?codi=1351508&coduo=2390343&lang=és>

Il·lustració 5. Imatge de Can Marroig

Font: Diari d'Eivissa.

5.2. Entitats de recerca

Les institucions oficials més directament implicades en recerca científica són les següents:

■ Institut Oceanogràfic Espanyol de les Illes Balears (IEO):

La seva activitat investigadora se centra en l'estudi multi-disciplinar del medi ambient marí, els seus ecosistemes i recursos vius:

- Coneixement dels **processos oceanogràfics** que tenen lloc en el Mediterrani occidental, i particularment en la mar que envolta les Illes Balears, la seva variabilitat i les seves causes, amb especial atenció als factors que influeixen en la producció biològica i que poden alterar l'ecosistema.
- Coneixement de l'ecologia i **dinàmica poblacional** d'espècies sotmeses a explotació i l'estudi dels factors biòtics i abiòtics que influeixen sobre aquestes espècies i els seus ecosistemes.

A la Illa de Menorca s'ha instal·lat l'**Estació de Recerca Jaume Ferrer** depenent de l'Institut Español d'Oceanografia, amb l'objecte de realitzar recerca aplicada enfocada al mitjà marí.

- **Balearic Islands Coastal Observing and Forecasting System (SOCIB)**: el qual està contribuint a donar un impuls i consolidar les activitats de recerca en oceanografia operacional, tecnologies marines i sostenibilitat a les Illes Balears.
- **Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA)**. Institut d'investigació mixta entre la UIB i el CSIC. Consta de tres departaments de recerca lligats al medi ambient, les línies bàsiques del qual són:
 - **Departament de Biodiversitat i Conservació**: Aquest departament desenvolupa les diverses activitats en la recerca d'ecologia, evolució i sistemàtica en ambients insulars, amb èmfasi especial en problemes de biodiversitat i conservació de les Illes Balears.

- **Departament d'Ecologia i Recursos Marins:** Desenvolupa les seves activitats en la recerca d'estructura, dinàmica i funció dels sistemes marins. L'objectiu és contribuir a l'ús sostenible dels sistemes marins i proporcionar coneixements científics d'alta qualitat sobre la seva estructura, funcionament i resposta a les pressions antròpiques i naturals.
- **El Departament de Tecnologies Marines, Oceanografia Operacional i Sostenibilitat** desenvolupa activitats en la física i tecnologia de la recerca del sistema oceànic costaner: observació, predicció i interaccions. L'objectiu és estudiar els mecanismes físics que poden explicar la dinàmica del sistema oceànic costaner i les interaccions ambientals en la costa i en un context de canvi global.
- **La Universitat de les Illes Balears (UIB):** Es la institució pública de les Balears centrada en la docència i en la recerca científica i cultural. cal citar els següents departaments o activitats:
 - **Centre d'estudis de postgrau i programes de doctorat** relacionats amb el medi ambient i altres aspectes de la societat balear com el turisme i el desenvolupament econòmic.
 - **Oficina de suport a la recerca:** programes per facilitar la mobilitat dels estudiants entre universitats, convocatòries de projectes, beques, ajudes i programes ambientals.
 - **Beques de recerca.**
 - **Divulgació de les activitats i ofertes en la UIB:** Punt d'Informació Universitària i Direcció General d'Universitat del Govern Balear
 - **Departaments** implicats en diferents aspectes del medi ambient com a biodiversitat, espais naturals, ordenació del territori, gestió de recursos naturals..., d'entre els quals destaquen el departament de biologia i el departament de ciències de la terra i, en aquest últim, el servei de sistemes d'informació geogràfica.

Temes de recerca que impliquen al medi ambient:

- Filogènia i evolució molecular i cromosòmica.
- Biogeografia i paleontologia.
- Biodiversitat i sistemàtica.
- Transport d'energia i matèria en l'ambient atmosfèric, marí i terrestre (Oceanografia física, hidrologia i circulació atmosfèrica).
- La biogeoquímica de sistemes aquàtics. Química Analítica del medi ambient i contaminació costanera de sistemes d'aigua dolça i marins.
- La composició, distribució i explotació de la biota marina i litoral. La integració funcional i espacial de les interrelacions entre els subsistemes físics, químics i biològics.
- Ecofisiologia de les plantes en les respostes de sequera.

- -Biologia d'espècies endèmiques de les Illes Balears.
- Taxonomia i evolució de plantes endèmiques de les Illes Balears.
- Ecologia del fitoplàncton.
- Territori i paisatge.
- Ecologia evolutiva de relacions planta-animal.
- Dinàmica de les poblacions vegetals i animals.
- Ecologia i conservació en ecosistemes insulars.
- Biogeografia, Geodinàmica i Sedimentació del Mediterrani Occidental (BIOGEOMED).
- Biogeografia actual i del passat.
- Geodinàmica.
- Processos sedimentaris.
- Climatologia, Hidrologia, riscos naturals i territori.
- Climatologia i recursos hídrics a l'àrea mediterrània.
- Estudi i simulació de fenòmens meteorològics de gran impacte social en el Mediterrani occidental.
- Impacte regional del canvi climàtic.
- Turbulència atmosfèrica i meteorologia de la capa límit.
- Caracterització hidrològica, transport de sediments i processos d'inundació en conques hidrogràfiques.
- Perillositat natural i impacte dels riscos naturals sobre el territori.
- Oceanografia interdisciplinària.
- Biodiversitat, ecologia de poblacions i funcionament, sostenibilitat i conservació dels ecosistemes marins.
- Funcionament del sistema oceànic.
- Oceanografia operacional i variabilitat de la zona costanera.
- Ecologia d'espècies en els ecosistemes marins; determinació de l'edat i creixement de peixos.

- Comunitat dels recursos marins vius; avaluació dels recursos pesquers, impacte de la pesca i la gestió de la pesca.
- Estructura i dinàmica oceanogràfica; estudi de les relacions entre recursos de pesca i estructures i dinàmiques oceanogràfiques.
- **INM - Centre Meteorològic Zonal de les Illes Balears de l'Institut Nacional de Meteorologia.** Institució la tasca principal de la qual és generar informació meteorològica i climàtica a nivell estatal i específic de les Illes Balears. Actualment desenvolupa projectes relacionats amb els huracans (MEDEX) i amb les rissagues.
- **Institut Geològic i Miner d'Espanya (IGME),** un dels centres està situat a les Illes Balears. Versa sobre investigacions en hidrogeologia, recursos minerals, riscos geològics, sistemes d'informació geocientífica... A les Illes Balears, realitzen estudis sobre riscos associats a lliscaments. A més també participen en projectes a nivell estatal, com l'elaboració del Mapa geològic a diferents escales.
- **Institut Menorquí d'Estudis (IME),** organisme autònom del Consell Insular de Menorca destinat a la recerca i la difusió de la cultura i la riquesa de Menorca. Entre d'altres activitats es dedica a:
 - Concessió de beques i ajudes a la recerca per a la secció de ciències naturals.
 - Organització de trobades científiques, cursos i jornades.
 - Publicacions pròpies i en coedicions
- **OBSAM (Observatori de Sostenibilitat de Menorca):** Projecte desenvolupat per l'IME, el funcionament del qual es basa en la recopilació i l'anàlisi de la informació de l'Illa, amb l'objectiu de potenciar un desenvolupament sostenible.

Activitats desenvolupades

- Manteniment de reunions amb la comissió científica de la Reserva de la Biosfera.
- Col·laboració amb diferents òrgans tècnics.
- Manteniment i actualització de bases de dades (indicadors, seguiment del medi natural, sistema d'anàlisi territorial...).
- Pràctiques d'estiu per al foment de la recerca i la formació.
- Publicacions i participacions en congressos.
- Beques de recerca.
- Formació.

6. ASSOCIACIONS, FUNDACIONS I D' ALTRES ENTITATS

- **Jardí botànic de Sóller¹⁸:** L'objectiu principal és el de la conservació dels recursos vegetals de les Illes Balears. Col·labora amb altres organitzacions de les illes del Mediterrani per a la conservació de la flora amenaçada.

Les seves activitats principals:

- Conservació centrada en les espècies endèmiques, rares o en perill de desaparèixer a Balears. Disposa de banc de llavors, banc de germoplasma i d'herbari.
- Recerca sobre espècies amenaçades.
- Educació ambiental.
- Projectes de restauració i creació de jardins.
- Publicacions divulgatives i científiques.
- Manteniment de biblioteca naturalística i col·leccions científiques.

- **Museu Balear de Ciències Naturals¹⁹:**

El Museu Balear de Ciències Naturals (MBCN) del municipi de Sóller (Mallorca, Illes Balears) és una entitat dedicada a **divulgar i conservar el patrimoni natural** de les Illes Balears per conscienciar al públic en general sobre la importància de la seva preservació.

Activitats principals:

- Manteniment de la biblioteca naturalística i col·leccions científiques.
- Micropaleontologia.
- Educació ambiental.
- Crustacis isòpodes terrestres de Balears i de la Península Ibèrica.
- Crustacis decàpodes a la mar Balear.
- Coleòpters crisomèlids a les Balears.
- Flora micològica de les Balears (Secció micològica del museu)
- Estudi dels peixos fòssils de les Balears.

¹⁸ <http://www.jardibotanicdesoller.org/es/jbs.php?sessid=8725261752e2a8d464f6a8b892f78b27>

¹⁹ <http://www.museucienciesnaturals.org/index.php?idioma=es>

- Fauna cavernícola terrestre de les Balears.
- Exploració espeleològica de les cavitats càrstiques.
- Estudis sobre el Karst.
- Classificació de quilòpodes de Balears i de la Península Ibèrica.
- El Museu de Ciències Naturals de Sóller obre una nova àrea dedicada a la Biodiversitat de Balears amb l'exposició permanent "Illes Vives". "Illes Vives" és un espai per reflexionar sobre la biodiversitat balear, els perills que l'amenacen i la necessitat de la seva conservació.

- **Societat d'Història Natural de les Balears (SHNB)²⁰**. Té com a principals objectius la promoció dels coneixements naturalístics de les Illes, la participació en els moviments conservacionistes de Balears i la promoció de la creació d'un Museu de la Naturalesa de les Illes Balears.

**Societat d'Història
Natural de les Balears**

Entre altres activitats fa les següents:

- Publicació del Butlletí anual de la SHNB, així com monografies i circulars.
- Organització de cicles de conferències, d'excursions i de cursos.
- Manteniment de biblioteca naturalística i col·leccions científiques.
- Organització de les Jornades del Medi Ambient de les Balears.

- **GOB²¹**. Aquesta entitat ecologista duu a terme recerca en el camp de l'ornitologia i publica l'Anuari Ornitològic de Balears.

- **La Federació Balear d'Espeleologia²²**, amb el Grup Nord de Mallorca, realitza nombrosos estudis sobre les cavitats de les Illes Balears i edita la revista ENDINS.

²⁰ <http://www.shnb.org/>

²¹ <https://www.gobmallorca.com/>

²² <http://www.federaciobalearspeleologia.org/>

- **The Albufera Initiative for Biodiversity (TAIB)**²³. Suport per a investigadors i voluntaris que vulguin investigar al Parc Natural de s'Albufera de Mallorca.

- **Fundació Deixalles**: forma i capacita persones en risc d'exclusió perquè puguin aconseguir llocs de treball que permetin el seu desenvolupament integral com a ciutadans. Entre els serveis que presten es troben la formació i l'educació ambiental.
- **Amics de la Terra**: realitzen activitats d'educació ambiental i per al desenvolupament tant d'adults com d'escolars.
- **Fundació vida silvestre**: treballa per a la recuperació de la biodiversitat i les tradicions rurals, educació ambiental, foment del voluntariat, desenvolupament rural, ecoturisme responsable i la Custòdia del Territori.
- **Societat balear d'educació ambiental**: formada per un grup interdisciplinari de professionals de l'ensenyament que treballen des de diferents camps l'Educació Ambiental.

²³ <https://www.taib.info/>